

ADALÉKOK APAFFY MIHÁLY FEJEDELEM 1683-IK ÉVI HADJÁRATÁHOZ.

A 16 éves török háború kezdetén IV. Mohammed szultán Kara Musztafa nagyvezírt nevezte ki az 1683-ban Bécs ellen indítandó hadsereg fővezérévé. A 250.000 főnyi török sereghez csatlakozni volt kénytelen Apaffy Mihály fejedelem is. Az erdélyi sereg Apahidáról 1683 július 8-án indult el és augusztus 13-án Győr alá érkezvén, serege még az osztrák határig ment; itt megállapodván, maga a fejedelem fényes kísérettel a Bécs alatt álló török táborba ment, hogy a nagyvezírnél tisztelegjen. Apaffy serege Bécs ostroma alatt Győr tájékán tartózkodott, a törökök bécsi kudarcza után pedig vele együtt vonult vissza Biáig. Innét a nagyvezír az erdélyi sereget október 9-én elbocsátván, az Szolnoknál kelt át a Tiszán s azután a Maros völgyén át tért Erdélybe vissza. A hadjárat november 16-án ért véget.

Az alább közlendő két okirat ugyan kiváltképen a sereg élelmezésére vonatkozik, de e mellett az első a hadsereg első fölszereléséről ad érdekes képet, míg a második ezen időszakról párját ritkító s kiválóan nevezetes *naplószerű följegyzése az erdélyi sereg egész hadjáratának az első naptól az utolsóig*, följegyezvén nemcsak a sereghez az úton, minden menetállomáson beszállított eleseg pontos mennyiségét, hanem egyszersmind a fontosabb eseményeket is; mint ilyen tehát ritka és igen becses okirat.

I. Anno 1683 die 10 junii. A táborra deputált szekerek, élés és holmi egyéb bonumok perceptiojának és erogatiojának rendi.

Szekerek 109, hámos lovak 76 pár, ökrök tézsolástól 70 pár.
A fiscus (kinestár) jószágiból:

Zalathnáról: 3 vasas szekér 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel. Fakó szekér 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel. Öreg szarvas tekenő 8, gyuró és szappanyozó tekenő 8. Fedeles kancsók 28. Tiszofa palaczk 25, csebrek 15, tégelyek 20. Szurok 300 font, fenyőmag $\frac{1}{3}$ köböl, konyhára való vágómarha 50, faggyú 200 font.

Huszi jószágból, Viskről, Técsőről, Szigetről egy-egy szekér, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel.

Ebessfalváról vasas, marha nélkül való szekér 8.

Item. Szalonna 20 mázsa = 1113 font, sódar 65, oldalpecsenye 40, orja 25, disznóláb 40, első fejérnek való liszt 32 köböl, borsó 4 köböl, lencse 1 köböl, almaeczet 30 veder, háj 8=54 font, tömlő-túró 6, vas ásó 10, kapa 20, fejsze 10, sings-szeg 100.

Balászfalváról vasas szekér kettő, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel, fakó szekér 7, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel.

Item. Második fejérnek való liszt 40 zsákban 50 szász köböl, asztalczipónak való liszt 50 szász köböl, præbenda közliszt 50 szász köböl, árpa 50 szász köböl.

Vinczről 1 vasas szekér, 2 béressel, 8 ökörrrel, aszuszilva 3 véka.

Görgényből 3 vasas szekér, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel, fakó szekér 8, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel.

Item. Közliszt 200 szász köböl, zab 15 szász köböl, borsó $1\frac{1}{2}$ köböl, aszuszilva 3 szász köböl, boreczet 40 veder, almaeczet 30 veder, aprótörött só 1 köböl s $\frac{1}{3}$ -ad, dió 4 véka, mogyoró 4, sós egres 8 oct., tavalyi vereshagyma $3\frac{1}{2}$ köböl, tavalyi petrezselyem $1\frac{1}{3}$ k., tavalyi fokhagyma $\frac{1}{3}$ k., mérő-véka 3, fedeles cseber 3, fedeletlen cseber 18, sütő-lapát 10, tengelyfa 10, keréktalp 20, kerék küllő 39, vízmelegítő-üst 1, sütő-szita 3, lóitató cseber 6, tégely 10, szénvonó 12, asag rúd 10, kerékfő 10, szekérrúd ágastól 3, abroncs 40, torma 3 köböl, fejős tehén, üsző borjúval 2. Item. Dienes István kádár.

Kövárról vasas szekér 1, 2 béressel, 8 ökörrrel.

Fejérvárról vasas szekér 2, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel; fakó szekér 7, 2—2 béressel, 8—8 ökörrrel. Item. Hámavaló kötél 187, szál-istráng 113.

Igeni mészáros András Péter.

Sárdi Sütő Gábor.

Benedeki ács Paniti János.

Czigány Vankul Potura.

Fa rosta 2, szőr és vászon üres zsák 30.

Küküllővárról vasas szekér 2, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel.

Szamos-Ujvárról fakó szekér 7, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel, üres átalag 7, földhordó kosár 7, kősó 50, dió $\frac{1}{8}$ köből. Czigány György Vlaskul.

Dévaról vasas szekér 3, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel; fakó szekér 6, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel. Szinboreczet 40 veder, pántvas 20, kővágó csákány 10, vas-karó 1.

Porumbákról vasas szekér 2, 2—2 béressel, 6—6 ökörrel; fakó szekér 7, 2—2 béressel, 6—6 ökörrel, kirlán 100, tömlő-túró 7 mázsa = 658 font, első fejrnek való liszt 50 köből, sós káposzta 4 hordóval, üveglámpás 20, öreg hosszú kötél 1, tarboncza 18, praebendának való köleskása 5 köből, praebendának való árpakása 5 köből.

Fogarásból vasas szekér 3, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel; fakó szekér 10, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel.

Urunk számára való kikása (?) 3 köből, árpakása 3 köből, haricskakása 3 köből; praebendának való kikása 4 köből, árpakása 2 köből, haricskakása 2 köből. Ó-szalonna 5, új-szalonna 6, sódar 30, oldalpecsenye 18, disznóláb 30, új-orja 10, boreczet 20 veder, gyertya 3000, fonal 6 font, czérna 6 font, vég spárga 20; praeb. való ó-szalonna 19 = 761 font, ó-háj 30 = 188 font, ó-orja 15, sódar 65, disznóláb 30, oldal 12, sós tárkony 1 veder, aszuzsály 2 veder, vég gyeplő 20, szita 3, koszháló (?) 1, veres, hagyma 5 köből, húsborító 16, üst 1, ejteles kupa 4, icze 4, fél-ejteles 2, félicze 2, fatál 40, fatányér 50, compona fontostól 2, mércze 2, fakalán 20. 50 zsák zab = 50 köből, talpbőr 2, 20 öles kötél 1, berbécs 100. Két-két kerekű ló után való vasas taliga 5, mindeniken egy-egy 20 vedres, vasabroncos általag.

Mészáros Fogarasi Voncsa; ácsok: Mondrai Bukur Csoplyán és Kapocseli Opra Czipár; sütők: Ilie Pitár és Zaharia Ludisorik; halászok: Galacsi Juon, Bircza és Kriszta. Martonhegyi cigány Kirilla.

Katonából 50 zsák árpa = 50 köből, 50 bárány.

Kománáról 9 fakó szekér, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel; asz-talezipónak való liszt 100 szász köből.

Radnótról 2 vasas szekér, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel, fakó szekér 5, 2—2 béressel, 8—8 ökörrel. Asztali liszt 50 köből, praeb. való liszt 200 százsz köből, tömlő-túró 16 mázsa = 1901 font, bárányos juh 12, juh és berbécs 50, tehén 1, tavaszi sajt 15.

A táborra deputált, fenn specificált bonumok erogatiojának rendi. Kik kezéhez adattak, hová valók. Élés, holmi bonumok, szekerek stb. részletesen leírva 4^{1/2} íven. A végén az élésmesterek reversalisa:

«Én, ki ide alább subscribáltam, esküszöm az élő Istenre, ki Atya, Fiu, Szentlélek, teljes Szentháromság egy bizony örök Isten engemet úgy segéljen és úgy adja lelkem idvességét, hogy én a Méltóságos Apafi Mihály kglis urunk és Méltóságos Bornemisza Anna, kglmes asszonyunk ö Nagok és Méltóságos ifjabbik Apafi Mihály választott fejedelmünk ö Nagok méltóságos szerelmesének igaz, tökéletes és hű szolgáljok, ö Nagok ellenségének ellensége és jóakarójoknak jóakarója leszek ez mostan felveendő . . .» Itt megszakad, az utolsó lap hiányzik s így nem tudhatni, ki és kik voltak az élésmesterek.

Eredetije a gróf Teleki-nemzetség levéltárában 3101.

II. Diarium regestum super perceptionibus quorundam, bonorum victualium et rebus quibusdam occurrentibus in expeditione bellica generali Transilvaniens. quod incipit 1683.

In mense Julii.

1. Julii. Isten kegyelmességéből Szentpéterről indulván meg az úr (Teleki Mihály) ö kglme, szállott meg és hált Szavában.

2. Érkezett az úr ebédre Apahidára. Mikoláné asszony gazdálkodott eszerint: kövér kappan 1, kövér lúd 1, kalács 1, fehér czipó 10, palaczk bor 8. Ugyanaz nap a kolozsváriak hoztak 2 fehér kenyeret, 1 öreg kandár bort.

3. Adatott az úr Balog János uramnak 15 forintot, Balog Istvánnak 4 frtot. Eodem (= ugyanazon napon) Pater János uram küldött 12 tyúkiat, 4 lúdfiat, zabot két zsákkal, 19 eleven potykát.

4-én Gyerőfi uram küldött 3 zsák árpát, 28 veder bort, 1 $\frac{1}{2}$ köből borsót, 10 fehér czipót, 3 kalácsot, 6 árticsokát.

5-én *Bánffi Kristófné* asszony küldött 1 pujkát, 2 potykát, 4 dévért és csukát, 2 kalácsot, 10 czipót, 1 veder bort. Eodem. *Szebeni királybíró* uram küldött 18 narancsot, 21 czitromot. *Bánffi Denezsné* asszonyom küldött 15 veder bort, 2 bárányt, 2 pipét, 2 tyúkot. Szentpáli bíró administrált bonumokat eszerint: 11 köből zabot, 1100 közézipót, 11 tyúkot, 98 tyúkonyát (=tojás), mogyoróhagymát 1, fokhagymát 4 koszorút, veresshagymát négy kötéssel, ugyanannyi petrezselymet, 1 véka gombát.

6. Borsáról Bánffi Gáborné asszonyom küldött 2 malacgot, 4 lúdfiat, 4 tyúkfiat, 1 kosár medgyet. Apor Lázár uram küldött 100 kenyeret. Eodem. Toroczka István és Péter uraimék küldöttek 200 patkót szegestől.

7. Kopasz János uram küldött 100 asszu pizstrángot. Peski János uram két csiki sajtot.

8. Megindulván Apahidától az egész tábor, szállott meg a csomafái határon a víz mellett. Ide küldött Gyerőfiné asszonyom az úrnak (= Teleki Mihálynak) két fekete bokály vízívó rostélyos korsót.

Eodem. Reggel küldvén haza Kubinyi László uramot, adott az úr ő kglmének pénzt 20 forintot, 2 sajtot, a szolgáljának 1 forintot.

9. Szállott meg a tábor az Almás vizénél, a hová küldöttek: Serédi uram ő Nsga 1 eleven disznót, 1 köből borsót; Boros László uram is 6 köből árpát. Itt öltek meg a francziák egy asszonyt, a patakba taszították.

10. Szállott meg a tábor Karika mellett, ugyan a karikai réteken. Ide küldött Serédi uram ő Nsga az úrnak (Telekinék) ribizli-szőlőt egy kazuppal,¹⁾ ugorkát is egy kazuppal. Itt exsequaltak egy oláhot karóba.

11. Szállott meg a tábor Czigandihoz a réteken, itt feküdt a tábor két nap.

12. Julii. Érkezett hír, hogy a török triumphalt a németen. Eodem. Közép-Szolnok vármegyéből hoztak élést: 204 ke-

¹⁾ Kazup, tájszó = kászú, fahéjból csinált kis kézikosár.

nyeret, 33 veder bort, 2 vágómarhát, 7 juhot, 50 véka abrakot, 5 ludat, 16 tyúkot. Az úr számára hoztak Zilajról 3 zsák árpát.

13. Szállott meg a tábor *Hidvéghez*, a hová küldött Bánffi Dénezsné asszonyom ő Naga 2 köből közlisztet, 1 köből fejér lisztet, 2 köből rozsot, 1 köből árpát, 22 veder bort, 1 vágómarhát, 1 kövér disznót, 4 ludat, 12 tyúkot, halat, rákot, petrezselymet, hagymát, Grosz úr gombát.

Kraszna vármegyéből: 6 köből szítálatlan lisztet, 8 k. abrakot, 18 veder bort, 1 vágómarhát, 2 juhot, 15 tyúkot, 4 ludat, 6 edényben vaját, 2 korsó ecetet, vereshagymát, petrezselymet.

Eodem. Somlyai perceptor Ujvárosi István deák uram küldött: 1400 praebenda czipót, 45 fejérből czipót, egy átalag bort = 10 veder, 1 disznót, 1 borjút, 3 köből zabot, egy kazup pisztrángot, 80 patkót, 10 sing vasat, 6 bárányt, vereshagymát, petrezselymet. Csatári György uram küldött 2 lúdfiat, 2 tyúkfiat. Kovács György uram perczet. Margitáról hoztak 2 kazup körtvét, egy kosár tengeri barackot, 6 retket. A szakmári Labanczok fogtak el egy katonát, kit el is bocsátottak.

Boldogfalvi uram hozott egy özet az úrnak.

Eodem. Körözi uramnak adatott az úr ő kglme pénzt 40 forintot, Gyepesi uramnak 20 frtot.

14. Szállott a tábor *Szárhegyhez*, a hová érkezett Győr alól, Kupucsi, a ki siettette Urunkat ő Nagát.

Eodem. Biharról hoztak egy kosár tengeribarackot, egypár karmasin selyét kapezástól. Serédi uram küldött sárgadinyét, körtvét. Bánffi Farkas uram küldött 2 dinyét. Tövissi Dániel uram is küldött 3 sárgadinyét, gombát egynehányat. Urunknak küldött az úr kglme 8 sárgadinyét.

15. Szállott a tábor *Margitához* a réteken, a Berettyó mellett. Ide küldött urunk ő Naga az úrnak ő kglmének egy kazup körtvét.

16. Ugyanide jött ki a debreczeni bíró tanácsival együtt s hoztak 4 kenyeret, 9 sárgadinyét, egy kosár barackot, 1 átalag bort, egy csomó perczet, 1 véka medgyet, egy fazék fött káposztát serpenyőstől.

Szoboszlóról: 4 bárányt, 8 kenyeret.

Nagy-Létáról: 1 zsák árpát, 1 bárányt, 3 sárgadinyét, 3 görgödyét, vereshagymát, petrezselymet.

Félegyházi praedikátor uram hozott 1 zsák árpát, 1 juhót, 3 tyúkfiat, 3 sárgadinyét, egy göröginyét.

Bagamérről: 4 zsák árpát, 2 juhót, 12 tyúkot, 16 kenyeret. Ezeket az úr számára percipiálták.

Rédei János uram küldött 1 zsák árpát, 1 zsák rozstot. Ezeket Madarász uramnak küldötte az úr ö kglme.

Margitaiak hoztak: 15 tyúkfiat, 4 veder bort, 6 zsák árpát, 1 vágómarhát, hagymát, petrezselymet. Ezeket az úr ö kglme az uraknak közönségesen küldte. 190 kenyeret. Ezt Almási uram gyaloginak adták. Tyukmonyat 105. Ebből Mikes Kelemen uramnak 50, az úr számára 55.

Püspökiből hoztak: 1 hordó bort = 9 veder, 2 közlisztet (véka vagy köböl? nincs kitéve), 1 vágómarhát, 3 zsák árpát, 50 kenyeret, hagymát, petrezselymet.

Kis-Marjából: 1 meddő tehenet, 1 zsák árpát, 12 kenyeret, 7 tyúkot, 1 harsát, 2 csukát, 2 lúdat, ugorkát, féltarisznyával hagymát, petrezselymet.

Tulogdról: 3 tyúkot, fokhagymát, vereshagymát, petrezselymet.

17. Szállott meg a tábor *Tulogd* rétmezején.

Monostoros-Páliból hoztak 2 zsák abrakot, 2 lúdat, 8 tyúkot, hagymát, petrezselymet.

Sarándról: 1 zsák árpát, 3 tyúkfiat, 12 kenyeret, 2 görög- és 3 sárgadinyét.

18. Ugyanott feküdt a tábor. Derecskéről hoztak 2 zsák árpát, 15 kenyeret, 4 tyúkfiat, 1 sajtot. Bagosiak 1 zsák árpát, 4 kenyeret, vereshagymát, petrezselymet. Diószegről egy hordó bort, 10 zsák árpát, 2 vágómarhát, 7 lúdat, 20 tyúkot, 156 kenyeret, 2 szekér szénát, rákot egy tarisznyával, halat, petrezselymet, hagymát, egrest.

Szőlősről egy hordó bort 4 veder. Konyándról 1 zsák abrakot, 1 bárányt, 4 kenyeret, 7 görög- és 4 sárgadinyét. Nagy-Létáról 10 kenyeret, 5 sarga- és 10 göröginyét, egy kád jeget. Biharról 1 vágómarhát, 7 veder bort, 53 kenyeret, 4 zsák abrakot, 2 zsák lisztet, 10 tyúkfiat, hagymát, petrezselymet, sari szunyavác mogyorót. Esztárról 6 tyúkfiat. Diószegről másodszor hoztak 234 kenyeret. Vásárhelyről 9 kenyeret, 3 veder bort, egy kanna

almaeczetet, körtvét két kosárral, hagymát, petrezselymet. Kis-Marjáról 4 haresát. Konyádról 1 bárányt, 12 kenyeret, 2 zsák abrakot, 2 sárga- és 8 görög-dinyét. Biharról 1 vágómarhát, 50 kenyeret, 10 veder bort, 5 zsák árpát, 3 zsák lisztet, 20 tyúkfíat, 1 véka egrest, 1 kosár tengeribarackot, hagymát, petrezselymet. Nagy-Létáról: 10 kenyeret, 1 kád jeget, 5 sárga- és 10 görög-dinyét.

19. Szállott meg a tábor *Pocsajnál*, a hová hoztak Debreczenből egy általag medgyes bort, egy általag fehér bort, 40 zsák árpát, 1 zsák petrezselymet, 1 zsák vereshagymát, 1 berbencze ¹⁾ tárkonyt, 1 rocska ²⁾ ugorkát, 1 véka medgyet, egy véka barackot, retket felesen; dinyét mind sárgát, mind görögöt felesen, 1 zsák kását, lúdat, tyúkokat, vágómarhákat, 4 zsák lisztet, süveget, felrántó szíjakat hevederestől, vasas csebret 3-at, 2 vízmerítőt, 2 vedret, egrest, 2 lihut (liu), 6 gyéként, 40 istrángot, 6 gyeplőt, 20 kötelet, 1 általag káposztát, egy véka körtvét, egy taligát lovas-tól, nyergestől, emberestől, perezet alkalmasint.

Henczidáról 4 nagy zsák árpát, 1 vágómarhát, 28 kenyeret, 6 tyúkfíat, 1 sajtot, hagymát, petrezselymet.

Kerekiről: 4 zsák árpát, 20 vágómarhát, hagymát, petrezselymet.

20. Szállott meg a tábor a *bakonszegi* pusztán, a hová hoztak:

Földesről 39 kenyeret, 1 juhot, 2 zsák árpát.

Nádudvarról 3 pujkát, 1 zsák árpát.

Karczagó-Szállásáról 2 bárányt, 5 sajtot, 10 kenyeret.

Gesztről 3 zsák árpát, 1 zsák lisztet, 2 juhot, 15 kenyeret.

Mezőgyámról 3 zsák árpát, 1 zsák lisztet, 2 juhot, 11 kenyeret, 2 lúdat.

Sássiról 3 zsák árpát, 2 juhot, 28 kenyeret.

Gáborjánról 4 zsák árpát, 1 vágómarhát, 29 kenyeret, 3 sajtot.

Püspök-Ladánból 3 bárányt, 3 zsák árpát.

Tisza-Szőlősről 3 bárányt, 3 zsák árpát, 3 potykát.

¹⁾ *Berbencze* vagy börböncze, kis edény, dohány, burnót stb. tartására; börbönczében tartják a gyógyszerárúsok szereiket.

²⁾ *Rocska* = füles fakóstya, vízhordó edény.

Egyökről 3 posárt.

Füredről 3 posárt, 2 száraz halat.

Kovácsiból 4 tyúkfiat.

Bajomiak 50 kenyeret, 2 juhot, 2 zsák árpát, 2 sajtot.

Szoboszlóról 10 fehér kenyeret, 528 közkenyeret, 6 vágómarhát, 6 juhot, 8 tyúkot, tyúkmonyat.

Kismarjaiak a *limitatio* szerint való élést el nem hozták.

Bakonszegegről 9 halat, egy jó tarisznya rákot. -

Rábéről 2 zsák árpát, 10 kenyeret, 2 sajtot, 6 csipkét, 9 sárgadinyét. Csatári György uram hozott egy tarisznya rákot.

Újfaluból 2 debreczeni kenyeret, 11 csukát, 1 potykát, 9 keszeget, 1 véka rákot, 1 juhot, 7 zsák árpát, 148 kenyeret, 12 tyúkot, 1 kanta vaját, tejet, tejfelt, 2 vágómarhát, borecetet, hagymát, petrezselymet.

Csatárból 1 hordó bort = 7 veder, 3 fehér és 25 közkenyeret, 1 putton egrest.

Ráth-Thordai praedikátor 2 zsák árpát, 1 bárányt, 6 tyúkfiat, 4 sajtot, 11 kenyeret, 12 sárgadinyét.

Püspökiből 400 kenyeret, 2 veder színbort.

Kabáról 2 juhot, 2 zsák árpát.

Derecskéről 100 kenyeret, 2 vágómarhát, 3 zsák árpát.

Sarándról 66 kenyeret, 1 juhot.

Ságról 1 juhot, 2 malacot, 3 zsák árpát, 6 tyúkfiat, 7 kenyeret.

22. Szállott a tábor *Szent-Ágotánál*, a hová hoztak: Berek-Böszörményből 2 zsák abrakot, 116 kenyeret, 2 ludat, 2 vágómarhát. Nádudvarról 102 kenyeret, 36 véka árpát, 2 juhot, 1 bárányt, 6 sajtot.

23. Szállott meg a tábor *Eörse pusztáján*. Ide hoztak: Füredről 8 potykát, 4 harcsát, 8 csukát, 8 kárászt, 1 süllőt, 65 kenyeret, 3 sajtot.

Kabáról 73 kenyeret, 3 zsák árpát, 1 sajtot, 5 tyúkfiat.

Ladánról 147 kenyeret, 3 zsák árpát.

Tisza-Szőlősről 14 posárt, 1 kecsagét.

Itt adatta az úr ő kglme Kővárból hozatott szekszénás¹⁾ lovat a Kapucsinak.

¹⁾ Szekszénás. Szekszéna = teherhordó barmok nyerge a felrakott podgyászszal együtt; innen szekszénás ló, öszvér, számár.

24. Ugyan az örsi pusztán restálván a tábor, hoztak :
Turról 150 kenyeret, 5 zsák árpát, 4 vágómarhát, 2 juhot,
4 sajtot, 6 fejer kenyeret.

25. Szállott a tábor *Szolnok* mezején a Tisza mellett.
Nánásról 16 kenyeret, 1 zsák árpát, 13 csukát, 9 sárga- és
56 görög dinyét, 50 tyúkmonyat, 2 juhot.

Kévérről 10 köböl árpát, 80 kenyeret, 2 vágómarhát, 4 borjut.
Poroszlóról 2 sós harcsát, 1 potykát, 5 lúdfiat, 3 bárányt,
10 kenyeret, petrezselymet.

Szántói praedicator uram hozott 1 korsó boreczetet, 1 cso-
bolyó¹⁾ bort.

Kis-Kóréről 2 zsák árpát, 9 tyúkot, 16 kenyeret, 1 sajtot.

Biharról 550 kenyeret.

26. Szállott meg a tábor *Tisza-Böd* mellett a mezőn.
Fegyvernekről 7 köböl abrakot, 3 kenyeret, 25 tyúkmonyat,
petrezselymet.

Turról 4 sárga- és 4 görög dinyét, egy korsó bort.

Békésről 4 zsák abrakot, 4 sajtot, 5 kenyeret, 40 kalácsot.

Turról harmadszor is 5 zsák árpát, 148 kenyeret, 12 sing
vásznat tarisznyának.

27. Julii. Szállott meg a tábor *Szolnok mellett Tisza-parton*.

Fenyérről 2 potykát, 1 márnát, 8 kalácsot.

Ugyanide szolnoki török halászok hoztak az úrnak 4 ke-
csegét, 2 potást. Ezen halászoknak adatott az úr ö kglme egy
aranyat.

Fegyvernekről 1 kas árpát = 7 köböl.

28. Által költözvén a Tiszán Szolnoknál, szállott meg a tábor
Szászi s Rékás mezején. Ide hoztak :

Jászberénből 45 kenyeret, 4 juhot, 4 sajtot, 13 retket, 6 gö-
rög dinyét, egrest egy falkát.

Poroszlóról egy általag miskolczi bort, lehetett circa 6 veder,
2 zsák árpát.

Hosszú-Petekről 1 bárányt, 1 sajtot, 6 kenyeret.

29. Szállott meg a tábor *Szelénél*.

¹⁾ Csobolyó = kis kézi hordócska, melyben a mezei munkások ivó-
vizet szoktak magukkal vinni és tartani. Néhol: vatalé vagy vatalej, légej.

Jászberénből az orthodoxa religion levők hoztak 2 kenyeret, 1 darab szappant, 4 ludat, 5 retket.

Szent-Mártonból 4 tyúkot, 4 czipót, 2 görögdiyét.

Inczédi Pál uram küldött az úrnak egy darab szappant.

30. Szállott meg a tábor *Feketemezőn, Szöcsénél.*

Jászberénből 331 kenyeret, 26 tyúkfíat, 5 lúdat, 1 korsó eczetet, 2 köből lisztet, 1 általag színbort, 6 juhot, 2 vágómarhát.

31. Szállott meg a tábor *Veresegyházához*, a tó mellett.

Szekeres uram, mezei hadnagy, Körözsről szállított élés: 110 kenyér, 30 tyúk, 1 zsák abrak, kevés vereshagyma.

Jászberényiek hozták a restantiát ugyanide: 169 kenyér, 6 kila ¹⁾ árpát, 1 vágómarhát.

Szadáról 2 zsák árpát, 1 putton almát, 1 putton baraczkot, 1 putton körtvét, 1 sajtot.

Gödölyöből 2 karimás sajtot, 3 juhot, 10 tyúkot.

Hartyánból 1 juhot, 1 sajtot, 2 kenyeret.

Szadáról 1 putton almát, 1 putton baraczkot, 8 sárga- és 10 görögdiyét.

Szent-Miklósról 1 juhot, 1 sajtot, 2 kenyeret.

Veresegyházáról 1 juhot, 1 tál körtvét, 4 kalácsot, 1 zsák árpát.

Rátótról 1 kötes pereczet, 2 sárgadinyét, 1 kenyeret.

Vétetett az úr pénzen kenyeret e szerént: 65 kenyeret 18 denárjával = 11 frt 30 denár. 15 kenyeret 12 denárjával = 1 frt 50 denár. Summa 13 frt 50 denár.

Gyöngyösről 1 általag színbort = 3 veder, 2 fejer kenyeret, körtvét, diót, mandolát, vereshagymát, 2 zsák árpát, 50 közkenyeret.

Innen küldött az úr 6 kglme maga paripái közül Vay László uramnak Béli uram deres lofafélét, Giezei Gábor uramnak szürkét, kantárostól mindeniket. Procurator Szakmári uramnak fakó lovat, ezt is kantárostól. Tábornester Mikó uramnak egy pej lovat kantárostól.

Itt feküdt a tábor két nap, két éjszaka, innen megindulván secundo Augusti.

In mense August.

2. Szállott meg a tábor *Vác—Veréce* között a Dunaparton.

¹⁾ Kila, perzsa szó, gabonamérő = köből.

Itt adott az úr ő kglme Becze Gergely uramnak 1 lovat ajándékon, Toroczkai István uram lovfélét. Báthori uram hozott Vácra az úr szükségére 8 frt ára bort.

3. Szállott meg a tábor *Maros* mellett, Visegrád ellenében, a Dunaparton. Itt vétetett az úr ő kglme 3 frt ára dinyét visegrádi törököktől 34. A marosi papnak adott ő kglme egy tallért.

4. Szállott meg a tábor *Hellembáki mezőn*, az Ipolyparton. Ide hoztak Hellembákról 8 kalácsot, 2 czipót, 1 sajtot.

Kéméndről 3 kenyeret, 2 tyúkfát, 1 sajtot.

Binből 3 tyúkfát, 4 kenyeret, 3 kalácsot.

Letskéről 4 kalácsot, 2 lúdat, 2 tyúkot, 4 czipót, 5 sárgadinyét.

Kis-Kéczről 2 tyúkot, 2 malaczt, 1 vajat.

Tölgyösről 2 kenyeret, 2 lúdat, 8 sárgadinyét.

Kis-Sarlórol 1 juhot, 1 sajtot.

Szalkáról 2 malaczt, 6 tyúkot, 2 kenyeret, almát 1 tarisznyával.

Ölyvetről 2 lúdat, 2 tyúkot, 2 kenyeret.

Bersenről 2 zsák zabot, 1 borjút, 8 kenyeret, 3 malaczt, 10 tyúkot, körtvét 2 puttonnal.

Ezeknek divisiója:

Urunk számára 1 borjú, 2 malacz, 7 tyúk.

5. Szállott meg a tábor *Szalkához*, az Ipoly mellett.

6. Szállott meg a tábor a *Kéméendi mezőn*, a Garan vize mellett.

Kéméndről 1 malaczt, 1 zsák zabot, 10 kenyeret. Ezekből vétetett az úr ő kglme 16 véka szítálatlan lisztet pénzen. Megint 5 zsák abrakot 70 pénzen szapuját,¹⁾ a melyből egy szapu megy négy vékára.

Gara-Vezekéről 2 malaczt, 3 tyúkot, 3 kenyeret.

Kis-Orosziról 3 tyúkot.

Letskéről 3 kenyeret.

Itt sententiáztak meg két kolozsvári dragonyokat, koczkát vetvén egymás között ketten, egyik, vakot huzván a koczka, meglövetett, a másiknak gratia adatott.

¹⁾ Szapu, gabonamérő faedény, mérő, kila.

7. Általköltöztvén a Dunán Párkány s Esztergomnál, szállott meg a tábor *Tata s Nyerges-Újfalu* között levő mezőn a Dunaparton.

Ebszönről 2 darab jeget, 1 szapu abrakot, 2 kenyeret, 2 malacgot, 8 szelet sajtot.

Lábatlanról 2 malacgot, 1 kosár körtvét. Ugyanitt vétetett az úr 4 szapu abrakot pénzen.

Nagy-Sápiak 1 bárányt, 2 malacgot, 1 sajtot, 1 szapu zabot, 8 kenyeret, 1 darab jeget.

Nyerges-Újfaluból 1 bárányt, 1 sajtot, 3 kenyeret. Itt lakik az Érsek törökös lator tiszttartója, kinek lisztre pénzt adtunk volt.

Bajotáról egy malacgot, 1 kenyeret, 1 tyúkfiat. Itt feküdt a tábor két nap.

9. Szállott meg a tábor *Almás s Nyeszemely* faluk között a Dunaparton.

Nyeszemelyről 1 harsát. Radvánból 1 harsát.

10. Szállott meg a tábor *Mocsánál*, az érsek tava mellett.

Ez nap útban talákoztunk Tökölyi uram embereivel, Szirmai urammal s többekkel. Ugyanekkor szökött el István deák velek Tökölyi fejedelemhez. Tatán vétetett az úr ő kglme 18 frt ára lisztet. Itt feküdt a tábor két nap.

12. Szállott meg a tábor *Gönyő* mellett a Dunaparton. Ide érkezett Debreczenből Apáti uram s hozott 10 szűrt, 3 köpenyegget, 1 általag medgyes bort, 4 fejér kenyeret, 10 görögdiyét.

13. Szállott meg a tábor *Nagy-Győr s Szent-Márton* között, a sági tó mellett.

Ide hoztak Komáromból az úrnak egy pinczetokot.

14. Általköltöztvén a Rábán, Rábeczán, szállott meg a tábor *Horváth kinlei mezőn*, a Dunaparton.

Ez nap általmenvén a budai vezér Ibraim pasa táborán, küldött urunk ő Naga ajándékot a budai vezérnek egy festett leccát, egy paripát, 200 aranyat Sárdi uram által.

Itt adott Mikó uram az úrnak egy nagy német vastag patkót.

Itt feküdt a tábor 3 nap.

17. Szállott a tábor Óvár mellett *Nyulas* mezején a Lajtaparton. Itt vonatott ki Almási a gyalogival egy mozsárágyút, kit el is hoztak.

18. Szállott a tábor *Czindorfi* mezőn, a Lajtaparton.

Innen ment el Rácز István uram Prukba. Azon prukki élés vásárlására adott Balku uram az ő kglménél levő aranyból 30 aranyat.

19. Szállott meg a tábor *Nádvár* mezején, Ausztria széliben, a Lajta mellett. Ide hoztak Prukából a fejedelem számára 23 pár zsemle-czipót, 4 kalácsot, 2 galambfiat, 3 tyúkfiat, 2 réczét, 1 lúdat, 11 tyúkmonyat, 1 csetel (?) borjút, két fele.

Az úr számára 2 pár zsemlekalácsot, 20 pár zsemleczipót, 2 tyúkfiat, 1 lúdat, 11 tyúkmonyat, csetel borjúnak felét.

Ez nap ugyanide érkezett a fővezér Kapucsi passája, ki is bestelenül tractáltván urunkat, siettette, térjen vissza Nagy-Győr alá, ha olyan későn járt.

Ugyanez nap estvefelé küldte urunk ő Naga az urakkal együtt Székely László uramot ő kglmét (melléje adván Pekri uramot is) a fővezérhez Bécs alá, 10 ezer tallérokkal, melyeket a szekereknek elengedéséért ígértek a fővezérnek, melyet praesentáltván, Székely László uram mind ő kglmét, mind az ajándékot böcsülettel acceptálta, izenvén, urunkat ő Nagát is jó szívvel látja, ha oda megyen.

21. Aug. Indult urunk ő Naga, mintegy másfél ezeredmagával Bécs alá a fővezérhez; ez nap szállott meg ő Naga a Rezes-kert s Duna között Bécs alatt.

22. Ebéd után Székely László uramnak küldötte a fővezér a főlovászmesterét, egy szürke szerszamos lovat küldvén a fővezér urunk alá. Azon megindulván ő Nga, a török táboron kívül jóval is, a két oláh vajdát is kiküldte a fővezér eleibe ő Nagának. A havasalföldi vajda kijött maga is, de a moldvai betegség színe alatt fizetéssel magát absentáltván, csak a hadát küldte ki. A török tábor szélire küldte ugyan urunk eleibe a maga daliáit, a Csausz passát, pesti agát, sok csausokat, böcsülettel kísértetvén maga sátoráig, ott Maurocordatus eleibe jöven ő Nagának, a harmadik contignatioba, a fővezér sátrába vezetvén, veres bársonyos varrott székre leültették ő Nagát. Kevés vártatván, a fővezér is maga sátrából kijöven, mihelyt urunkat látta, gyengén mosolyogván, böcsülettel köszönti. Mikor urunk köntösét csókolni akarta, csókolni nem engedvén, két kezét eleibe tartotta. Azután maga eleibe azon székre ültetvén, jódarabig kedvesen beszélgetvén a fővezér ő Nagá-

val, serbettel, kávéval magarral együtt itatta s füsültette. Annakutána ő Nagára császári nusztoz kaftánt adatván, ő Nagával levőket is 56 kaftányozott meg. Azalatt az ő sátorához nem messze, Bécs vize s oláhok tábora felől tisztességes öreg sátorot vonatott, kerítésestül három kisebb sátorot, kiket a maga sátorának kerítése felével vonatott környül, abba tisztességes kerevetet tétetett ő Naga számára. Míg az audientián volt is ő Naga, addig mind az oláh vajda, mind a maga daliái lovon állván, úgy kísérték ő Nagát éppen a szállására.

A dolgok végett osztán a fővezér a Beski agát s Maurocor-datus urat küldte urunkhoz ő Nagához a szállására.

Ugyanekkor gazdálkodtatott a fővezér urunknak vágómarhákkal, berbécsekkal, tyúkokkal, lúddal, mézzel, vajjal, rizskásával, citrommal, serbettel, feles abrakkal, szénával, nádmézzel etc.

Másodnapon is ebédre hasonló gazdálkodtatással kínáltatta ő Nagát, de ő Naga nem akarván, inkább parancsolatját s útját követi, a honnan is

23. Megindulván ő Naga, szállott meg az előbbi táborhelyen *Nádvárnál*.

Ez nap ment az úr ő kglme a havasalyi vajdához, Mikes Kelemen s Székely László urakkal beszélgetni, de ugyanaz nap ő Nagát útban érték s együtt szállottak meg Nádvárnál.

Itt vontak ki Kis Gáspár uramék egy réztaraczkot agyostól kiért adott az úr ő kglme nekik 10 frtot.

Ugyanitt adott Balku uram az ő kegyelménél levő aranyból urunk élésmestere Széki Márton uram kezébe urunk számára való elésre kölcsön 50 aranyat az úr ő kglme parancsolatjából.

Itt adott Dániel István uram az úrnak egy barna pej paripát ajándékon egy rosz szász fékkel.

Innen szöktének el Arpási András s a három muntyán(?) legények, ugyanakkor ők vitték a Hosszú Márton lovát is szerszámostól.

Itt holt belé a Lajta vizébe a debreczeni szürke kancza ló, a ki a dobos alatt járt.

Itt feküdt a tábor öt nap.

24. Nagy-Győr felé fordulván urunk ő Naga az egész táborral, szállott meg *Újfalu* mellett, a hol a jó forrás is van.

Itt adott az úr ő kglme a fővezérnek s tihájának a házér barna pej paripát, szürke Boér paripát. Maurocordatus uramnak máramarosi Vay uram lovafélét. Ezeket mind kantárostól, pokróczostól.

25. Szállott meg a tábor *Miklósdorfi* mezőn a Lajta mellett. Ide hoztak Prukról 5 zsák zabot, 5 kenyeret.

Urunk küldött 4 süveg nádmézet, 2 korsó serbetet, 8 öreg viaszgyertyát, 4 veres kilimt,¹⁾ saluba való aranyos materia viseltes supellátot, 2 veres bársonyos ezüst aranyfonallal szőtt hintóvankosokat. Itt adott az úr ő kglme Sárosi uramnak Henter fakó paripát kantárostól ajándékon. Ugyanitt vett az úr ő kglme egy némettől egy-egy ló után való kétkerekű aranyos lecticát, hozzávaló német lóval, hámostól, fékestől, gyeplőstől 55 aranyon.

26. Szállott meg a tábor *M. Óvári réteken*. Itt adott Balku uram az ő kglménél levő aranyból az úrnak 20 aranyat. Itt adta Rácz István uram az úr kezéhez a prukki vásárlásból maradt 24 aranyat. Itt küldött Serédi uram az úrnak 10 tyúkot, 33 káposztafőt. Ugyanitt ajándékozott az úrnak Vay uram egy stuczot. Itt halt meg a tálmosónál levő újfalusi pej kanca ló.

27. Szállott meg a tábor *Horváth kimlei* mezőn a Dunaparton. Ide hoztak a nagy-győriek az úr számára 4 tyúkfiat, két lúdat, 29 fő káposztát, egy cseber jeget. Itt adtak Korodi uram kezéhez egy handzsárt.

Ez nap érkezett ide budai vezér Kapucsi basája, Musztafa nevű török egy zászlóalyával urunkhoz követségre, választ adván urunk ő Naga, ezen nap visszabocsáttatott.

Ugyanide érkezett Nándorfejérvárról császár bejárója, Bécs alá menvén a fővezérhez, ki mellé adtak késérőket 40 székelyt, 30 katonát.

30. Általköltözvén a Rábczán, szállott meg a tábor a Rábcza mellett *Abda* mezején. Ide jött a nikápolyi oláh bég embere urunkhoz, mindjárt visszabocsáttatott.

In mense Septembris.

1. Jött ide a fővezér táboráról a Jancsárok csauzza a vezér fermánjával, ki Constantinápolyba megyen a Jancsárok posztójá-

¹⁾ *Kilim* = szőnyeg, hímes terítő.

ért. Ugyanide jött a budai vezérnek is három rendben embere, kik szekereket kértek.

2. Általköltöztvén a Rábán, szállott meg a tábor *Nagy-Győr* alatt, a budai vezér helyében.

3. Vettek pénzen az úr számára árpát száz sinakat (?) zsák 90 frton. Eodem. Urunk konyhamestere adott kevés híjján 1 véka rizskását.

5. Holt meg a Béli uram adta szekeres lovai közül 1 kis deres ló.

7. Érkezett Nándorfehérvárról a császártól a császár szolgálója, ki Bécs alá megyen a fővezérhez levelet vivén, ki mellé másfél száz erdélyi katonát, másfél száz török kísérőket adtak.

8. Rábaköziek hoztak élest ez szerint: 3 általag bort, 200 tyúkfiat, 125 cipót, 15 zsák árpát, 400 közkenyeret, 12 sajtot, 50 koszorú vereshagymát, dinyét, rákot.

Ezekből urunk számára: 1 általag bort, 140 tyúkfiat, 8 zsák árpát, 30 koszorú hagymát, 4 dinyét, rákot.

Ágyúk mellett levő gyalogoknak 150 közkenyeret.

Urunk németinek 150, kővári nemeseknek 38.

Ezen feljebb megírt élest Nagy István, Tatai Imre, Borsos Ferencz, Horváth János, Mészáros János uramék hozták.

Ugyan ő kglmeknek adott az úr ő kglme abrakra 10 aranyat. A Rába közé adtak salajvárdát.

Pápai predicator uramék jöven ki, hoztak 2 fejer kenyeret, 1 pujkát, 2 kalácsot, pereczet egy csomóval.

10. Hoztak levelet estvefelé *Bécs alól*, melyben azt írják, egy görögöt küldöttek a bécsiek a császárhoz titkos dolgokkal, hanem a fővezérhez ment, a leveleket is oda vivén, kiadta bécsi dolgokat.

11. Beszprényi pap Losonczy uram s pápai predicator uramék hoztak 2 fejer kenyeret, egy csomó pereczet.

Eodem. Pápa városa gazdálkodása Szalontai István s Turi Miklós uraimék által: 1 hordó bor, 8 fejer kenyér, egy falka perecz.

Eodem. Rábaközről, onnat, a hová Szakács uram salajvárdát adott. Sárkány és 5 nevű falukból hoztak élest: 3 szekér szénát, 3 közkenyeret, 1½ köből árpát, 2 lúdat, 2 tyúkot.

Eodem. Estvefelé érkezvén Császár Kapucsi basája Kemé-

nyesz alól, kit is 32 székely és 12 mezei katonákkal Mihács urammal kísértettek.

13. Érkeztek reggel Sárosi uramtól, Tökölyi uramtól írt levelekkel. Eodem ebéd tájban kezdettek a tatárok szaladva érkezni ide a Rába hídjához, egész estig mind sűrűbben-sűrűbben, jóval estve felé törökkel elegyesleg jöttek. A tatár chám is estve felé költözött át a Rába hídján.

Eodem vecsernyetájban érkezett Sárossi uram is Bécs alól, ő kglme hozta bizonyosan, hogy 12-én veretett meg a török a lengyel s németektől, azon nap reggel lévén harcok. A török tábornak jobbrésze megindítatván, a fővezér maga udvara népével jódarabig harcolt a lengyelrel s kétízben is megtolta a lengyelt, de annakutána ugyancsak a lengyel triumphálván, Bécs alól elűzte, sátorait, vezér s passák sátorait, a császári kincset, lövészszerzőmokat, egyszóval mindeneket elnyerték. Nagy triumphussal bement Bécsbe a lengyel király.

Eodem. Jött estve felé Maurocordatus uram is a Muszur passával ez nap vacsorára s mind Maurocordatus s mind Csausz passa az úrnál voltak. A Muszur passa azon éjszaka az úr sátrában hált, másodnapig ott volt. Mind a Muszur passa s mind pedig Maurocordatus uram szolgálának, lovainak az úr ő kglme gazdálkodtatott.

14. Érkezett maga is a fővezér, eleibe menvén urunk ő Naga s a silistriai passa. Urunkat ő Nagát böcsülettel s jószívvel látta a fővezér. Aznap mind éjféljig jöttön-jöttek a vert törökök. Aznap estve felé ölette meg a budai vezért Ibraim passát, mást állítván mindjáraást helyibe.

15. Erőszakoson akarván a törökök az erdélyi hadnak élését, szénáját, abrakját (elvenni), urunk ő Naga instantiójára küldött a fővezér egynehány csorbád (?) fiakat, alattok való hadakkal együtt, kik lecsillapították a lármát, azon nap estig continuo itt táborunkon voltak azon éjszaka is másodnapig.

Ugyanazon Csorbadsiakkal küldte a fővezér a Muszur passát s egynehány fő törököt, kiket jól megvendégeltetett az úr ő kglme.

Eodem adatott az úr ő kglme Kovács Györgynek 25 frtot.

16. Hét s nyolcz óra tájban az egész táborban lött rettenetes

nagy lárma, annyira, hogy a hadak confusióban voltak, de hamar megcsendesedett.

Bécs alól megindítatván Bottyáni Kristóf uram szolgálja Nemessányi Bálint, Maurocordatus urammal együtt, jöttek Győr alá az úrhoz, kik is gyakrabban az úrnál voltak ebéden, vacsorán.

Ugyanakkor adatott az úr Nemessányi uramnak egy új abaköpenyeget ajándékon.

Míg Nagy-Győr alatt volt a tábor, adatott az úr pápai vásárlásra Csónakosi Bálint, Zalányi Pál uraméknak új német pénzt 150 frtot. A török táborra váltott 10 aranyért való új német pénzt 45 frt 90 denár adván facientes flor. 195 frt 90. Ugyanazon vásárlásra Székelyhidi s Kibédi Pál uraméknak is adatott az úr ő kglme új pénzt flor. 10. Item a korpa ára, mely teszen 12 frt 60. Mely pénzen vásárlottak 65 köből zabot, 10 köből rozsot, 12 inst mézet, 14^{1/2} inst vaját, 1 általag eczetet, 7 lúdat, 7 tyúkot, petrezselymet, retket, vereshagymát, tyúkmonyat, fazekat. Ezen vásárlástól maradt meg pénz, melyet meghoztak ő kglmek 90 frt 78 dr.

A Rába köze, Nagy István, Tatai János, Borsos Ferencz, Mészáros János, Horváth János uramék által abrakra adott 10 aranya az úrnak odamaradván, abrakot érte nem szállítottak.

16. Szökött el innen az egyik boër szolga Alexander Petár, elvive a Boër György lovát is.

17. Elindulván az egész tábor, szállott meg *Örkény* s *Bana* között a budai vezér tábora mellett az erdélyi tábor. A fővezér ez nap a Vértes alá ment háltni. Itt veszett el kancza ló a tíz kancza lovak közül.

Itt jöttek meg a Rába közé adott két salajvárdák.

18. Szállott a tábor *Mocsánál* a tó mellett.

Ide jöttek ki Győrből Lágyni a több rab katonák németek.

Itt feküdt a tábor két nap.

19. Vetették fel porral a törökök Tata városát délben négy óra tájban, de bástyáiban, falaiban az egy tornyon kívül semmi kárt nem tett benne.

20. Szállott meg a tábor *Bánhidához*.

21. Általjövén a *Vértesen*, szállott meg a tábor *Bicskéhez* a tó mellett. Itt adatott az úr ő kglme új pénzt abrakra 108 frt, mely pénzen vettek 160 kila abrakot, kilaját 180 pénzen vévén.

22. Szállott meg a tábor *Biához*, a tó mellett.

Ide küldött Macskási uram az úrnak 6 tyúkot, 22 tyúkmonyat.

23. Ugyanide hoztak Patyiból 1 juhot, 6 tyúkot, 10 közcipót. Banából 1 juhot, 4 just. újbort.

24. Ment Macskási uram a tatár chámhoz követségre. Apáthi uram Debreczenből hozott élest e szerint az úr számára: 1 általag fejér bort, 1 általag mézet, 1 berbenceze eczetet, 1 tonna vaját, 8 fejér kenyeret, 10 zsák árpát, dinyét s retket.

A die 27 Septembris usque ad diem 6 octobris mit hoztak? fel nem írhattam, ez idő alatt beteg lévén, mind feküdtem. Ez helyet sokan feküdték meg, sokan meg is haltak.

In mense Octobris.

Circa 3 Octobris. Megválogatván Buda alatt a fővezér hadát, az új budai vezért, szilisztrai, szófiai, misziri s több passákat 40 ezer válogatott törökkel, a tatár chámmal, váradi passával küldötte Párkánhoz a lengyel s németek eleibe. Tökölyi fejedelemnek is menvén parancsolatja azon harcra való menetel felől.

6 Octobr. Ugyanitt adott Balku uram az úr parancsolatjából az ő kglménél levő aranyból a bicskeieknek 29-et. Párkánhoz érkező a budai vezér fejebb meg(nevezett) passákkal, törökkel vágatott le a lengyel király hadában egynehány száz portára jött lengyeleket, kiknek fejeket Buda alá a fővezérhez küldte.

8. Innét Biától küldötte az úr ő kglme Nagy-Györbe magyar generalis Eszterházi János uramnak a Nagy Mikó paripájafélét. Ugyan a nagy-győri német generalisnak is Daniel István barna pej paripájafélét pokróczostól, kantárostól.

9. Délelőtt megütközvén a budai vezér, passák a 40 ezer törökkel a lengyel királyival, itt is a lengyel triumphálván, megfutamtatta a törököt, Párkánál a Dunánál szorítván, több veszett a Dunába, mint (hogy) vér miatt. A budai vezér általúsztatván Esztergomba, a szilisztriai passát elfogták, a több passák a harcra elvesztek.

A tatár chám, váradi passa s Tökölyi fejedelem még akkor oda nem érkeztenek volt el, hallván a dolgot, az útból visszatértenek. Kihez képest a fővezér is nem bátorkodtatván Budán sokáig való lakását, *minket is hazabocsátott.*

12. Megindulván Biától, szállott meg a tábor *Ebvári* mezőben.

13. Szemben lévén urunk ő Naga a fővezérrel *Buda* alatt, ott is ő Nagát böcsülettel tractálván, megkaftányoztatta császári misztes kaftánynyal, ő Naga hiveiben is egynehányat, úgy bocsatatván el, költözött által a budai hidon, szállott meg a tábor a *pesti* mezőben.

14. Szállott meg a tábor *Gyömrőhöz*.

Itt adott Balku uram az ő kglménél levő aranyból Vida uram kezébe, Macskási uram Bicskén az úr számára vött abrak árában adott 9 aranyat. Ugyanafféle abrak árában Vida uramnak pénzt adta meg 7 frt 50.

Ide hoztak Gyömrőről két koszorú vereshagymát.

Ugyanitt Gyömrőnél adott Balku uram az ő kglménél levő aranyból az úrnak magának 11 aranyat.

Ugyanitt adott Balku uram a lábatlani embernek egy aranyat, a ki *levelet vitt a lengyel királyhoz*.

15. Szállott meg a tábor a *Szent-Mártoni* mezőben.

Ide hoztak Czelegről 1 általag bort, 2 zsák abrakot, 1 vágómarhát, 1 borjút, 5 kenyeret. A borjút urunk számára.

Szécsőről 2 általag bort, 2 vágómarhát, 4 zsák abrakot, 22 kenyeret, 14 tyúkot, vereshagyma két koszorúval, fokhagymát egy koszorúval.

Kátáról 1 zsák abrakot, 1 tyúkot.

18. Éjjélkor mint szökött el Szakács Dani az úr fakó paripájával, a ki a kis bőrös kocsiban járt. Itt feküdt a tábor 3 nap.

18. Szállott meg a tábor *Abonyhoz*. Itt adott Balku uram az úr parancsolatjából az ő kglménél levő aranyból szebeni szász uramnak Fabriciusnak 67 aranyat, az úrnak magának 33 aranyat.

Ide hoztak az abonyiak 2 juhot, 2 zsák abrakot, 31 kenyeret. A kenyereket a kövári nemeseknek adták.

19. Általköltözvén Szolnoknál a Tizán, szállott meg a tábor *Szondai* mezőbe. Ezen nap Szolnokon a szolnoki Olaj Bég vevé el az úrnak 10 arany ára abrakját. Ide hoztak Kecskemétről 2 fejér czipót, 95 kenyeret, 180 czipót, 10 vágómarhát, 1 hordó bort, 10 zsák abrakot, 19 juhot, 2 kalácsot, 1 sajtot.

Ezeknek elosztása.

Urunk számára 1 hordó bor, 6 vágómarha, 14 juh, 2 kalács, 2 fejer kenyér.

Az úrnak 1 sajt, 2 zsák árpa, 2 vágómarha, 3 juh, hagyma, petrezselyem.

Veselényi Pálnak 2 vágómarha, 2 juh, 1 sajt.

Almási uram gyaloginak 93 kenyér.

Élëshajtó katonáknak 2 kenyér, 4 czipó.

A szolnoki aga küldött az úrnak 1 kosár szőlőt, 1 görög- s 1 sárgadinyét.

Itt arestáltak vala meg két törököt, de ismét hamar elbocsátották.

20. Szállott meg a tábor *Túr*hoz, a *Berettyó* mellett. Ide hoztak Turról 4 fejer kenyeret, 2 általag bort, 7 vágómarhát, 2 sertést, 160 véka abrakot, 5 juhot, 4 lúdat, 82 közkenyeret, 18 tyúkot, 8 véka lisztet, kevés vereshagymát, petrezselymet.¹⁾

Ezeknek elosztása.

¹⁾ Jegyzék október 20. ponthoz a túriak szállítmányát illetőleg.

Édes Földi uram! A szegény Túriak valami nagynehezen a három vágómarhát, 18 juhot, 22 tyúkot, tíz lúdat, ?? u több aprólékért, úgymint hagymáért, tyúkmonyért s egy disznóért a 3 vágómarhához még egy vágómarhát adnak, a vágómarhák készen vannak, a marhák szilajok, azért nem merészlik most este kiindítani, hanem ha tetszik, jó hajnalban kiindítják. A mi a kenyér dolgát illeti, azt ily hirtelen úgy nem szerezhettek, hanem az a két becsületes praedikator becsületekre assecuralja az urat ő kglmét, ha szintén reggelre ki nem küldhetik is, a más hálólhelyre bizonyosan kiküldik. Reménkednek alázatosan az úrnak (Teleki), legyen annyi tekintetek a papoknak, alias instantiájokat tekintvén, legyen contentus ő kglme ezekkel s arestomban levő atyokfnai rabságát mitigálni ne neheztelje.

A kenyereken kívül az elmaradtakért, az én ítéletem szerint, többet ér az egy vágómarha. Kérem bizodalmasan kglmet, hathatósan interponálja magát, vigye véghez nyavalyásoknak dolgát, részemről az ő kglme gratiáját alázatosan megköszönöm. Rácz István.

NB. Ugyanezen levél másik lapján ezek vannak jegyezve :

1683. 26. Sbris. Veszénél vagyon élés jelen: Békésről kenyér 425, gerlai kenyér 10, dobozi kenyér 12, veszei kenyér 8, debreczeni kenyér 656. Összesen 1089. András Deák uram keze alatt praebenda czipó 1790. Kenyér mára s holnapra, melylyel is szombatig való élés. A békési abrak omnibus computatus teszen az ő vékájokkal 404. sat.

(Teleki-levéltár 3104.)

Urunk számára: 1 általag bor, 2 vágómarha, 1 sertés, 5 juh, 4 lúd, 12 tyúk.

Az úr számára: 1 általag bor, 8 véka liszt, 1 sertés, 6 tyúk.

Madarász úr gyalogjainak: 3 vágómarha.

Almási uram gyalogjainak: 2 vágómarha.

Az abrakról.

Mikes Kelemen uramnak 20^{1/2} erdélyi véka.

Székely László uramnak 26^{1/2}.

Urunk számára 80.

Macskási uramnak a custos corporisokkal 60.

Keresztesi uramnak 10. Sárosi uramnak 5. Két Haller úrnak 12. Három Inczédinek 15. Naláczai Lajos uramnak 5. Kendeffi Pál uramnak 6. Urunk konyhamesterének 4. Nagy Györgynek 4. NB. Ezen 160 véka abrakból a mi maradott, ugyan Turról Halásztelekhez hozott árpával együtt erogálódott, melynek divisióját keresd ide alább a harmadik distractionának rendiben.

21. Ugyanide Turhoz hoztak Debreczenből Szaniszlai uram által az úrnak két tizes aranyat, a melynek egyikét Apor Lázár uramnak a szolnoki abrak árában, másikat Haller János uramnak a brosh árába adta az úr ö kglme.

Ugyan debreczenből élést 20 fejér kenyeret, 40 zsák árpát, 2 általag ó-bort, 2 általag gyalult káposztát, 2 süveg nádmézet, 2 általag boreczetet, 6 véka lencsét, 6 véka kását, 40 koszorú vereshagymát, 3 véka borsót, retket, petrezselymet, szőlőt, dinyét, almát, 8 vágómarhát, 4620 kenyeret.

Ezeknek divisiója.

Urunk számára 20 köböl árpa, 1 általag ó-bor, 1 általag gyalult káposzta, 1 általag boreczet, 3 véka lencse, 20 koszorú vereshagyma, 1^{1/2} véka borsó, retek, petrezselyem, szőlő.

Az úr számára: 8 fejér kenyér, 20 zsák fejér liszt, 20 köböl árpa, 1 általag ó-bor, 1 általag gyalult káposzta, 2 süveg nádméz, 1 általag boreczet, 3 véka lencse, 6 véka kása, 20 koszorú vereshagyma, 1^{1/2} véka borsó, retek, dinya, alma, petrezselyem, szőlő.

Mikes uramnak: 2 vágómarha, 2 fejér kenyér, 60 közkenyér.

A székely hadaknak közönségesen 6 vágómarha.

Székely Lászlónak: 2 fejér kenyér, 40 közkenyér.

Madarász uramnak: 1 fejér kenyér.

Inczédi uraméknak 2 fejér kenyér. Donáth uraméknak 2 fejér kenyér. Nagy Ári uramnak (lelkész) 1 fejér kenyér. Farkas Ferencz uramnak 1. Madarász uram keze alatt levő német, szemény¹⁾ s szász gyalogoknak kenyér 1500. Ágyuk mellett levő gyalogoknak 1100. Sátorok mellett levő gyalogoknak 60. Kővári s szamosújvári puskásoknak 160.

Pruszi uram sereginek 100. Salis uram sereginek 100. Kővári nemes seregnek 160. Mezei katonáknak 600. Vargyék zsoldosinak 400. Orlai uram szolgáinak 5.

22. Altaljövén a Körösön a szarvasi hídon, szállott meg a tábor *Halász-Teleki mezőben* a falu mellett.

Ide hoztak: A szarvasi bég küldött az úrnak 1 zsák árpát, 3 görögdiyét, 1 pujkát. Item a hídon is adott 1 görögdiyét. Békésről: 3 fejér kenyeret, 6 potykát. Ezeknek ketteit urunk számára, ketteit Mikes s Székely László uraméknak atták. Ványáról: 47 kenyeret, 34 abrakot, 3 vágómarhát, 9 juhot.

Ebből adtak:

Cseri uramnak, a hadnagynak, 2 kenyeret, abrakot 2 erdélyi vékát, katonáinak 2 kenyeret.

23. Szállott meg a tábor *Félhalomhoz*, a Körös mellett, a hová hoztak:

Szent-Andrásból 1 zsák árpát, 1 juhot. Az ide feljebb megírt *Turi* abrak dividálódott itt e szerint:

Madarász uramnak 20 véka, 2 juh. Mikes uramnak 12 véka. Székely László uramnak 12 véka. Orlai uramnak 5 véka, 1 juh, 5 kenyér. Farkas Fábian uramnak 6 véka. Balku uramnak 10 véka. Vay uramnak 10 véka. Komáromi uramnak 6 véka. Nábrádi uramnak 4 véka. Kálnoki uram szolgáinak 2 véka. Nyikodni uramnak 3 véka. Gyepesi uramnak 3 véka, Csatári urk 4 véka, Balog János urk 2 véka. Kovács Györgynek 2 véka. András Deák urk 2 véka. Korodinak, Mihály Deáknak, Gergely Deáknak, Székelyhidinek, Pál Deáknak 5 véka. Az úr puskásinak 10 véka. Dániel István uramnak 10 véka.

Békésről: 1 fazék tejfelt, 6 tyúkfíat, 31 tyúkmonyat. Ebből urunknak 4 tyúkfíat, 21 tyúkmonyat, a tejfelnek felét.

¹⁾ Szemény = kozák, lengyel katona.

25. Szállott meg a tábor *Békéshcz*, a Fehér-Körözs mellett. Ide hoztak: Békésről: 3 kosár lépes mézet, 22 potykát, 3 harcsát, 9 lúdat, 48 tyúkot, 4 réczét, 400 békési véka abrakot, 425 kenyeret, 10 vágómarhát, 37 juhot, 2 disznót, 1 borjút, vereshagymát, petrezselymet, fokhagymát.

Ennek divisiója.

Urunk számára 14 szász (saxinca) köből árpa, 4 vágómarha, 11 potyka, 11 tyúk, 6 lúd, 4 récze, 1 borjú, 1 disznó, fokhagyma.

Az úr (Teleki) számára abrak 40 szász köből, 6 vágómarha, 37 juh, hal, 3 lúd, 37 tyúk, 1 disznó, 1 zsák vereshagyma, petrezselyem, fokhagyma.

Urunk bejáróinak, étekgógiának közönségesen 16 szász köből. Madarász urk $2\frac{1}{2}$ szász köből.

Vay uram lovász paripáinak s szolgálainak $2\frac{1}{2}$ köből.

Nyikodni urmk 2 véka. Kálnoki urmk 2 véka. Kőpeczi urmk 2 véka. Csatári urmnak 2 véka. Gyepesi urmk 2 véka. András Deák uramnak 2 véka. Balog Jánosnak, Kovács Györgynek 3 véka. Korodinak, Székelyhidinek, Pál Deáknak, Gergely Deáknak, Nagy Andrásnak 2 véka. Vida uramnak 2 véka. Az úr puskásinak 4 köből, az úr szolgálainak $5\frac{2}{3}$ szász köből. Kovári nemeseknek $8\frac{1}{2}$ köből. Dániel István uramnak $1\frac{1}{2}$ köből. Keresztési Sámuel uramnak $1\frac{1}{2}$ köből. Kecseti uramnak $\frac{1}{3}$ köből. Mikó István uramnak $\frac{1}{3}$ köből.

Madarász uram gyaloginak 350 kenyér, dragányoknak 100. Dobozról árpát 7 zsákkal, 9 tyúkot, 30 kalácsot, 1 sárga- és 5 görög-dinyét, 22 fő káposztát, egy csomó petrezselymet, egy tarisznya répát, egy tarisznya vereshagymát, 5 kenyeret, 16 czipót, 2 harcsát, 2 süllőt, 2 mávnát, potykát, 15 tyúkmonyat, 1 disznót.

Ezeknek divisiója.

Urunk számára 19 tyúk, 1 sárga dinye, 22 káposztafő, petrezselyemnek, répának, vereshagymának, tyúkmonyának felét-felét. 1 harcsát, 1 süllőt. Az úr számára 1 disznót, 7 tyúkmonyt, potykát, harcsát, mávnát, süllőt egyet-egyet, kenyeret, czipót 19-et, 30 kalácsot, petrezselyemnek, répának, hagymának felét, 2 görög-dinyét.

Mikes urmk 2 zsák árpát, 1 görög dinyét.

Székely Lászlónak 2 zsák árpát, 2 görög-dinyét.

Haller uraknak 2 zsák árpát. Orlai urk 1 vékát, Buda Jánosnak 1 vékát. Naláczi János urmk 6 vékát.

Gerláról 4 zsák árpát, 3 tyúkot, 7 galambfiat, 19 fő káposztát, 1 disznót, 19 kenyeret, kevés petrezselymet, vereshagymát.

Ebből adtak :

Urunk számára 4 galambfiat, káposztát, vereshagymát, petrezselymet.

Az úr számára 1 disznót, 3 tyúkot, 3 galambfiat.

Orlai urk 2 véka árpát, szebeni polgárnak 4 vékát, megyesi polgárnak 3 vékát. Az úr tyúkainak két véka zabot. Dragonyoknak 19 kenyeret.

Veszéről 7 tyúkot, 2 juhot, 6 kalácsot, 8 kenyeret, 16 fő káposztát, 2 zsák árpát, vereshagymát, fokhagymát, répát, petrezselymet.

Ezekből urunk számára vereshagymát, répát, fokhagymát, petrezselymet. Balku urk abrakot $2\frac{1}{2}$ köblöt. Komáromi urmk $2\frac{1}{2}$ köblöt. Korodinak, Pál Deáknak, Székelyhidinek, Gergely Deáknak, Nagy Andrásnak, Mihály Deáknak 2 vékát.

Az úr számára 7 tyúkot, 2 juhot, 6 kalácsot, 6 kenyeret.

Ölyvesről 5 zsák árpát, kenyeret, kalácsot, melyeket az úr ő kglme maga osztogattatott, kinek? Nem tudhatni. Az árpát urunk lovainak.

26. Szállott meg a tábor *Veszéhez*, a Fehér-Körös parton.

Békéről az úr számára vágómarha 4, egy bikát. Ugyan az ott lakó ráczoktól 23 kost, 6 kecskét, 10 zsák árpát. Lisztet adtak ott ben a faluban 10 zsákkal, melynek hármát ugyan odabé megsütötték, két köblöt kihoztak, melynek hármát Gyulaffi uramnak adatta az úr ő kglme. Az árpából az úr számára 8 zsákkal, Apor uramnak egy zsákkal, Sárosi uramnak egy zsákkal, Rác István uramnak 1 zsákkal.

27. Szállott meg a tábor *Szent-Mártonhoz*, a hová hoztak gyulai bégtől 3 sárga- és 2 görögdinyét. Ugyanide küldött urunk ő Naga egy görögdinyét.

Gyula-Vasányból 2 zsák abrakot, két kenyeret.

Urunk számára 2 zsák abrakot, Donáth uramnak két kenyeret.

Szék-Udvarról 1 zsák árpát, 1 szekér fát, 1 szekér szénát. A szénát, árpát urunk lovainak, a fát az úr számára.

Szentkirályról 1 zsák árpát, 1 szekér szénát. Az úr számára szénát, árpát. — Ujfaluból 2 zsák árpát, 1 juhot. Ebből az úr számára árpát 2 zsákkal, Donáth uramnak 1 juhot.

28. Szállott meg a tábor *Nyékhez*, a hová hoztak Váriból: 2 pujkát, 11 tyúkot, 2 réczét, 20 kalácsot, 23 czipót, 1 pár sárga karmasin csizmát.

Ebből urunk számára 1 pujkát, a karmasin csizmát, a többit az úr számára. Ugyanide Nyékhez küldött Madarász uram az úrnak egy pujkát. Ugyanide Turról hoztak Apafi Miklósné asszonynak tartozó contributiót e szerint:

1682 esztendőre való contributiót 50 frtot, sárga karmasin csizmát 3 párt, veres karmazsin kapoczánt 3-at, harmadfélfont borsot, kilencz tekerítés külömb-külömbféle színű selymet.

Item pro 1681-re való restantiában administrált karmasin csizmát 3, 9 tekerítés selymet.

Ezekből adtak:

Balku uramnak 1 pár sárga karmasin csizmát. Komáromi uramnak 1 pár sárga karmasin csizmát. Gyulaffi uram szolgájának Thardosnak 1 pár sárga karmazsin csizmát.

Ugyanonnán Turról hoztak az úr számára 4 vágómarhát, 18 juhot, 5 lúdat, 33 tyúkot, 2 pujkát, 3 zsák árpát, 183 kenyeret, 1 véka petrezselymet, 1 véka vereshagymát, 120 tyúkmonyat, 1 disznót. A kenyérből adtak Naláczi Lajos uramnak 16. A többi élés mind az úr számára maradott.

29. Szállott meg a tábor *Pál-Éléséhez*, a Marosparton, a hová hoztak:

Panádról 1 szekér szénát, 3 zsák abrakot, 2 pujkát, 2 lúdat, 1 réczét, 1 juhot, 2 tyúkot.

Lippáról 42 kenyeret, 10 kalácsot, 20 pogácsát, 4 $\frac{1}{2}$ zsák abrakot. Ezen élésből vontanak el a törökök mikor Lippán állajöttünk 1 zsák abrakot, 7 kenyeret.

Ménésiből, Mikelakáról:

1 zsák abrakot, 2 kanta bort, 8 kenyeret, 1 nyeles(?) szőlőt. Ezen élést nem acceptálván az úr, vissza küldte, nem percipiáltuk.

30. Általjövén a Maroson a lippai hídon, szállott meg a tábor György (v. Gyöngy?) úrhoz a Maros mellett: Ide hoztak a Lippai Bégtől 2 juhot, 3 zsák árpát, 6 tyúkot. Ezeket az úr számára reser-

váltak. Itt vétetett az úr 6 kglme az ölyvesi emberektől 10 tehenet 50 frtban. Ugyanitt vött az úr 6 kglme Haller Pál uramtól egy német hintót, kiért adott 6 kglme 60 aranyat.

Ugyanide gazdálkodott Szegedi uram e szerint: közkenyér 1670, fejér czipó 55. Ezekből: Madarász uram gyaloginak 600. Pruszi Salis sereginek 250. Almási uram gyaloginak 500. Kővári nemeseknek 100. Az úr szükségére 80. A fejér czipót az úr számára.

In mense Novembris.

1 Novembris. Szállott meg a tábor *Jenőczhöz*, a Maros mellett. Ez nap mind jöven, estve későn szállott meg a tábor.

Innét indulván meg 6 Naga az urakkal s feles hadakkal, ment előbb Dévára. Itt hagyván a hátralevő szekerekkel, bagagias haddal Macskási uramot generalisnak, Rédei János uramot, Apor Lázár uramot is hátrahagyván. Itt feküdt a tábor 2 nap, a honnan megindulván,

4. szállott meg egyrésze a hátramaradott tábornak Jófűhöz, másrésze az erdőn imitt-amott széljelmaradott, a hová Balku uram 6 Novembris érkezett a szerekkel együtt. Ugyanez nap

6. szállott meg a tábor *Lapesnyekre* a faluba, a honnan megindulván

7. Költöztünk által *Némethinél* a Maroson. Vacsora után későn ez nap érkezett Balku uram Solymosra a zászlóval s paripákkal.

8-án költöztették által az élésszereket s marhákat, ez nap Solymoson mulatván.

9. Az úr 6 kglme az asszonynyal elől menvén, Balku uram is a szekerekkel, paripákkal, zászlóval szállott meg *Kéménden*.

Ez nap Solymoson adott Nábrádi uram Balku uram kezébe pénzt 48 frtot, mely pénzből adott Balku uram Vajda Mihály uramnak 20 frtot. Barcsai uram béreseinek 2 frtot.

Ez nap Kéménden Váradi János uram vont a le az úr lovását Sáczai Mihályt a lórúl s jól megütögette. Azonban Buda Simon szolgájának is fejét betörte ok nélkül.

10. Szállott meg Balku uram az úr paripáival, szekereivel *Folton*. Itt gazdálkodott Folti uram két ejtel borral, három fejér czipóval etc.

11. Általköltöztvén a Maroson, szállottunk meg *Benczenczen*. Itt gazdálkodtak 4 tyúkfával, szénával.

12. Szállott meg Balku uram *Balaméron*. Itt gazdálkodtak 6 tyúkkal, 1 lúddal, 4 zsák zabbal, 3 zsák rozsos búzával.

Ezeknek divisiója : 4 zsák zab az úr lovainak, kelt ezen az szekerekről abrak 23 véka. A 3 zsák rozsos búza a legények lovaira erogálódott.

13. Szállott meg Balku uram *Szás-Pihanban*, a holott gazdálkodtak 6 tyúkkal, 10 ökröt a szekerek eleibe.

14. Szállott meg Balku uram *Dályán*. Itt adtak 5 tyúkot.

15. Szállott meg Balku uram *Kis-Kerekire*. Itt adtak 3 tyúkot, ökröket a szekerek eleibe.

Utimo 16. Novembris érkezett Balku uram *Sorostélyra*. Ez nap érkezvén az úr is Karkóból vacsorára. Itt az élest leraktván, tábori eszközöket s zászlót is letévén. Adjon Isten országunkban békességet, éltesse a jámbor fejedelmet s utánavaló híveket, azok között jó uramot is.

Eredetije a gróf Teleki-nemzetség közös levéltárában, 23 levél és 1 lap negyedréten, kívül börborítékkal, 3102 levéltári szám alatt, új rendezés.

Közli : KONCZ JÓZSEF.